

Att genomföra åtgärder för att återväta utdikade våtmarker – Resultat 2025

© Skogsstyrelsen 2026

Dnr 2025/239

Projektgrupp/författare

Hillevi Eriksson
Matilda Kittendorff
Magnus Lindh
Samuel Sjöberg
Sofia Österdahl
Desirée Törnqvist
Lena Sandell
Cecilia Spansk

Omslag

Illustratör Ann Giss

Skogsstyrelsens rapporter publiceras som pdf-filer på vår webbplats: www.skogsstyrelsen.se.
Här kan även tidigare publicerade rapporter, liksom böcker och övriga trycksaker laddas ner eller beställas.

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
1 Bakgrund	7
2 Resultat i siffror	8
2.1 Grupprådgivningsträffar och skickade brev	8
2.2 Intresseanmälningar/nya ärenden	8
2.3 Avtalad och återvänt areal	8
2.4 Förbrukning av medel	9
2.5 Kostnadseffektivitet	10
3 Behov av insatser från regeringen och andra myndigheter	12
4 Resultat och utvecklingsarbete under 2025	14
4.1 Reviderad ersättningsmodell	14
4.2 Kapacitetsuppbyggnad – organisation, stöd och utredning	15
4.2.1 Utveckling av arbetet i team och förvaltning	15
4.2.2 Återvätningskonferens	16
4.2.3 Utveckling av stödet i processen	16
5 Rådgivning och kommunikation	17
5.1 Rådgivnings- och kommunikationsinsatser under 2025	17
5.1.1 Riktad rådgivningssatsning mot skogliga tjänstepersoner	18
5.1.2 Mössdeltagande på Elmia Wood	18
5.1.3 Digitala träffar om återvätning under temaveckan Skog och Vatten	19
5.1.4 Kunskapsunderlag för återvätningsavtalens utformning och klimatnytta	19
5.1.5 Övriga externa kommunikationsaktiviteter	19
6 Dikespluggning, hydrologisk återställning	21
7 Samverkan med andra myndigheter och organisationer	22
8 Återvätningsverksamheten 2026 och framåt	23

Förord

Skogsstyrelsen har sedan år 2021 ett uppdrag av regeringen att genomföra återvätningsavtal av dikad torvmark, via så kallade återvätningsavtal.

Rapporten redovisar vilka resultat Skogsstyrelsens återvätningsverksamhet nått och vilken utveckling som skett under år 2025. Den innehåller också slutsatser om fortsatta utvecklingsbehov.

Det är min förhoppning att markägarnas engagemang och vår återvätningsverksamhet kommer att ge ett viktigt bidrag i den nationella och internationella omställningen mot en klimatmässigt hållbar markanvändning, under kommande decennier.

Jag riktar ett varmt tack till alla medarbetare och andra involverade för goda arbetsinsatser och värdefulla bidrag under 2025. Tack också till Naturvårdsverket, berörda länsstyrelser och alla involverade markägare för god samverkan under årets gång.

Jönköping 2026-02-06

Herman Sundqvist
Generaldirektör, Skogsstyrelsen

Sammanfattning

Under år 2025 mer än fördubblade Skogsstyrelsen den dikespluggade arealen jämfört med föregående år. Den avtalade arealen ökade något jämfört med 2024 fram till det att beslutet om reviderad ersättningsmodell fattades och vi avvaktade med att teckna avtal tills efter årsskiftet då nya ersättningen började gälla.

Uppdraget

Skogsstyrelsen har sedan 2021 ett uppdrag att genomföra åtgärder för att återväta utdikade våtmarker i skog. Uppdraget sträckte sig ursprungligen till den 31 december 2023, och slutredovisades i februari 2024, men förlängdes i Skogsstyrelsens regleringsbrev för 2024 på obestämmd tid med instruktion om årlig redovisning till Regeringskansliet. Medel för uppdragets genomförande rekvireras via Naturvårdsverkets anslag 1:3 Åtgärder för värdefull natur inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Denna rapportering avser verksamhetsåret 2025.

Resultat i siffror

Skogsstyrelsen har under året avtalat 391 hektar och dikespluggat 437 hektar, med sammanlagt 747 pluggar. Den pluggade arealen har ökat med nästan 150 procent jämfört med 2024 då 176 ha pluggades. Avtalstecknandet har inte ökat jämfört med 2024. Detta beror framför allt på att intresserade markägare från och med oktober erbjudits att vänta med att teckna avtal till att de nya ersättningsnivåerna började gälla 1 januari 2026 (läs mer under processens utveckling under året). Ärenden motsvarande 230 hektar har förberetts under hösten som sannolikt under-tecknas i inledningen av 2026.

Skogsstyrelsen ser att den uppsökande verksamheten i kombination med information och rådgivning ger god effekt. Skogsstyrelsen har ökat antalet rådgivningsträffar och genomfört fler kommunikations- och informationsinsatser jämfört med föregående år. Även om det finns ett stadigt inflöde av spontana intresseanmälningar resulterar det uppsökande arbetet i flest avtal. Tidigare erfarenheter visar att det normalt tar lång tid att sprida kunskap och väcka intresse för nya stöd eller ersättningar bland markägare.

För år 2025 kunde Skogsstyrelsen rekvirera 85 mnkr för regeringsuppdraget. Vid prognosavstämning med Naturvårdsverket i augusti återlämnades 10 mnkr då vi såg att inte hela summan skulle förbrukas. Dessa medel kunde användas till andra våtmarkssatsningar inom Naturvårdsverkets anslag. När året är slut har 67,5 mnkr förbrukats vilket innebär att ytterligare 7,5 mnkr kommer att återlämnas.

Det tar tid från det att avtal tecknas till det att pluggningen genomförs. Detta beror både på att det i många fall först ska avverkas, och på att dikespluggningsentreprenörerna ska ha tid att genomföra åtgärderna. Utmaningen kopplat till tillgången på entreprenörer bör minska med tiden. Ju fler objekt det finns att dikesplugga i närområdet, desto intressantare blir uppdraget för entreprenörerna.

Klimatåtgärdens kostnadseffektivitet

Kostnadseffektiviteten skattas genom att samtliga förbrukade medel för åren 2021–2025, plus en skattad kostnad för ännu ej genomförd pluggning, fördelas på

den skattade mängden uteblivna utsläpp som återvätningsavtalen leder till. Kostnaden skattas vara i storleksordning 350–410 kronor per ton koldioxidekvivalenter som inte kommer att släppas ut till följd av återvätningsavtalen.

Processutveckling under året

Under senare halvan av 2025 har Skogsstyrelsen berett förslag på revidering av återvätningsavtalen. Beredningen ledde fram till ett beslut om en reviderad ersättningsmodell som börjar gälla 1 januari 2026. Den reviderade ersättningsmodellen kommer för genomsnittsobjektet att innebära en ökning av ersättningen med cirka 50 procent, jämfört med 2024 års ersättningsnivå. Förslaget ger en ökad kostnad för markägarersättning, men totalkostnaden för staten ligger ändå under eller i linje med andra klimatåtgärder. Från och med beslutsdatum har intresserade markägare erbjudits möjlighet att vänta med att skriva avtal tills dess de nya ersättningsnivåerna börjar gälla. Det här påverkar 2025 års utfall av avtal.

Kommande år

Skogsstyrelsens mål är att successivt utöka återvätningsverksamheten under de närmaste åren. Detta i enlighet med de önskemål som nuvarande och föregående regering uttryckt via de klimatpolitiska målen och de tydliga signaler som givits om att uppdraget kommer att ligga kvar under en lång tid framöver.

Om volymen på återvätningen på sikt ska nå den nivå som önskas, behöver fler markägare vilja återväta på sina fastigheter, miljölagstiftningen inom området behöver anpassas, Skogsstyrelsens verksamhet behöver få möjlighet att växa i rimlig takt och våra arbetssätt och verktyg behöver fortsatt utvecklas och effektiviseras.

Skogsstyrelsen avser att under år 2026 ytterligare öka rådgivning och information för att höja markägarnas kunskap och kännedom om återvätning och möjligheten att teckna återvätningsavtal. Vidare vill vi utveckla vår förmåga att återväta torvmarker som avvattnats genom fördjupning av vattendrag. I sådana objekt behöver åtgärden uppfylla de krav som bör ställas vid restaurering av vattendrag. Vi behöver också hitta sätt att söka ut objekt och få in intresseanmälningar med större träffsäkerhet, så att man tidigare i processen kan bedöma vad som är lämpligt att gå vidare med.

En utvecklad miljölagstiftning på området skulle bättre kunna anpassas till det faktum att denna form av ”vattenverksamhet” syftar till att återställa naturlig hydrologi. Ett förenklat regelverk skulle ta bort onödiga arbetsmoment och öka kostnadseffektiviteten i återvätningsplanernas arbete. Ett liknande problem är att objekt med markavvattningsföretag för närvarande väljs bort till följd av arbetsinsatsen som krävs för hantering av dessa.

Skogsstyrelsen behöver även fortsatt söka effektiviseringsmöjligheter i vår interna arbetsprocess och se till att vi har tillräckligt med kompetens och resurser som kan arbeta med återvätning för att kunna möta ett ökat intresse.

1 Bakgrund

Skogsstyrelsen har sedan 2021 ett uppdrag att genomföra åtgärder för att återväta utdikade våtmarker i skog¹. Uppdraget sträckte sig ursprungligen till den 31 december 2023, och slutredovisades i februari 2024², men förlängdes i Skogsstyrelsens regleringsbrev för 2024 på obestämd tid med instruktion om årlig redovisning till Regeringskansliet. Medel för uppdragets genomförande rekvireras via Naturvårdsverkets anslag 1:3 Åtgärder för värdefull natur inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Tidigare redovisningar beskriver mer detaljerat återvätningsens klimatpåverkan, uppbyggnad och utveckling av arbetsprocessen och verksamheten fram till 2025³. Årets redovisning fokuserar på resultat och lärdomar från 2025. Målgruppen för rapporten är regeringen.

¹ N2021/01632

² Skogsstyrelsens rapport 2024/1

³ Skogsstyrelsens rapport 2025/1

2 Resultat i siffror

2.1 Grupprådgivningsträffar och skickade brev

Under året har Skogsstyrelsen genomfört 37 grupprådgivningsträffar med 830 deltagare där återvätning varit huvudtemat. Tretton träffar hade enbart tema återvätning och 24 stycken hade tema återvätning i kombination med annat ämne, oftast hyggesfritt. Detta är en ökning i antal deltagare med 15 procent jämfört med föregående år (732 deltagare 2024).

Utöver det har Skogsstyrelsen varit inbjudna på ett antal träffar med andra arrangörer där temat varit återvätning. Vi har också skickat ut över 2 000 brev till markägare med lämplig mark.

2.2 Intresseanmälningar/nya ärenden

Under 2025 har 378 nya ärenden startats i vårt handläggningssystem. Det är en minskning jämfört med 2024, då 517 nya ärenden startades⁴. Den stora ökningen under 2025 beror på att ett stort antal ärenden (ca. 100 stycken) kom in från samma större markägare. Sedan 2021 har 1 613 nya ärenden startats och av dem har avtal tecknats på 418. Det är pågående eller ej påbörjad utredning på ytterligare 551 ärenden. Utöver detta har 648 ärenden utretts som inte lett vidare till avtal. Anledningen till att det inte lett till avtal har bland annat berott på att det visat sig olämpligt att återväta exempelvis på grund av för lite torv, markavvattningsföretag och påverkan på grannfastighet men också på att markägaren inte varit intresserad av att skriva avtal i slutändan.

Tabell 1 Nya ärenden 2021-2025

Nya ärenden	2025
2025	378 st
2024	517 st
2023	377 st
Totalt sedan 2021	1625 st

2.3 Avtalad och återvätt areal

Under 2025 har sammanlagt 105 avtal skrivits på totalt 391 hektar. Detta är en minskning jämfört med 2024 då avtal på totalt 490 hektar skrevs. Detta beror till stor del på att markägare erbjöds att vänta med att teckna avtal till det att de nya ersättningsnivåerna började gälla 1 januari 2026⁵. Ärenden motsvarande 230 hektar har förberetts under hösten där merparten sannolikt kommer att undertecknas i inledningen av 2026. Utöver detta pågår utredning och handläggning för ytterligare 1 000–1 500 hektar. Totalt har 1303 hektar avtalats sedan 2021.

⁴ I Skogsstyrelsens rapport 2025/1 redovisades att 542 nya ärenden hade startats i handläggningssystemet 2024. När vi tar ut statistik för samma period nu ser vi att ett antal av dessa ärenden har avförts under 2025 på grund av att de var felaktigt registrerade där ingen handläggning varit påbörjad eller kommunikation har funnits.

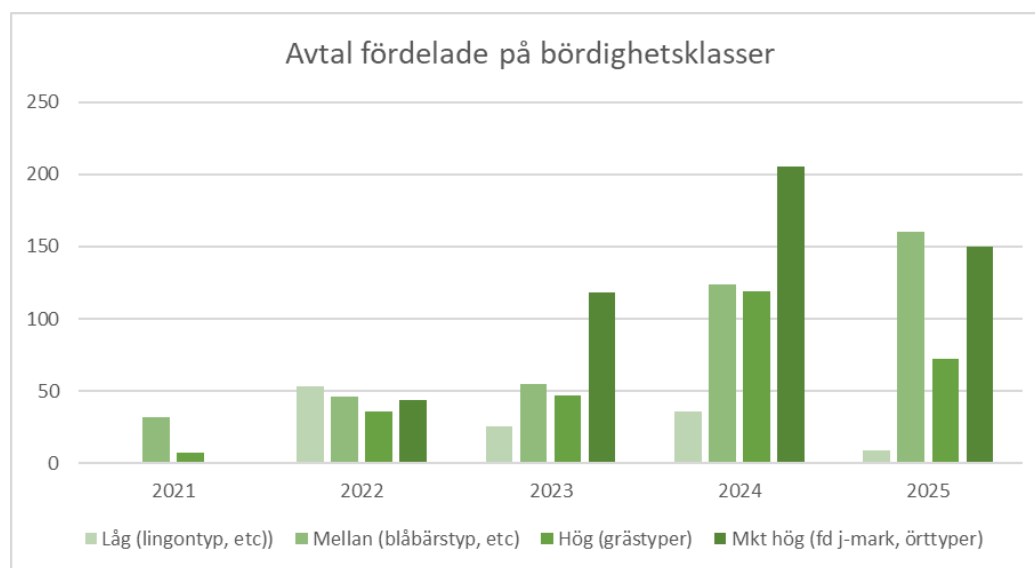
⁵ Läs mer om reviderad ersättningsmodell under 4.1

Skogsstyrelsen har under året dikespluggat 437 hektar, med sammanlagt 747 pluggar. Den pluggade arealen har ökat med nästan två och en halv gång jämfört med 2024 då 176 hektar pluggades. Det tar tid från det att avtal tecknas till det att pluggningen genomförs. Detta beror både på att det i många fall först ska avverkas, och på att dikespluggningsentreprenörerna ska ha tid att genomföra åtgärderna. Generellt innebär det att under 2025 dikespluggades det som avtalades under 2024.

Tabell 2 Avtalad och återvänt areal 2021–2025

	Avtalad areal (ha)	Areal som har pluggats (ha)
2025	391	437
2024	490	176
2023	244	115
Totalt sedan 2021	1382	763

Figur 1 visar hur den avtalade arealen fördelar sig på bördighetsklasser enligt Skogsstyrelsens system. Sammanställningen visar att fokuset på bördiga klasser har bibehållits.

Figur 1. [hektar/år] Årlig areal tecknade återvätningsavtal mellan markägare och Skogsstyrelsen sedan starten år 2021 fördelad på bördighetsklass. Mellan till Mycket hög räknas som bördig torvmark enligt finsk klassning.

2.4 Förbrukning av medel

För år 2025 kunde Skogsstyrelsen rekquirera 85 mnkr för regeringsuppdraget. Vid prognosavstämning med Naturvårdsverket i augusti återlämnades 10 mnkr då vi såg att vi inte skulle förbruka hela summan. Dessa medel kunde användas till andra våtmarkssatsningar inom Naturvårdsverkets anslag. När året är slut har 67,5 mnkr förbrukats. Flertalet markägare som fått erbjudande om att vänta med att teckna avtal till det att ersättningsnivåerna höjts har valt att göra det. Det innebär

att utbetalningen av ersättning för dessa avtal uteblivit under 2025, men sannolikt betalas ut 2026. Det innebär att ytterligare 7,5 mnkr kommer att återlämnas för 2025. Markägarersättningen betalas ut när avtalet skrivs. Därefter kan det dröja upp till ett år innan dikespluggning genomförs. Kostnaden för dikespluggning kommer med andra ord inte alltid samma år som avtal skrivs med markägare.

Tabell 3 Förbrukade medel 2025

Markägarersättning	9,6 mnkr	Ersättning till markägare för minskat markvärde
Dikespluggningsentreprenad	5,5 mnkr	Ersättning till grävmaskinsentreprenörer för genomförande av dikespluggning
Arbetstid för återvätningsplanerare	42 mnkr	Innefattar bland annat rådgivning, kommunikation, uppsökande verksamhet, GIS-analys, utredning av lämplighet, handläggning avtal och handläggning dikespluggning, avrop entreprenörer, genomförande av dikespluggning, utbildning och introduktion av nya återvätningsplanerare, arbete i team.
Förvaltning, stöd och utveckling	10,4 mnkr	Förvaltning, nationell kommunikation, utveckling, uppföljning, stöd och support till återvätningsplanerare, utbildning till processen, framtagande och genomförande av utbildning, samverkan med andra myndigheter och organisationer.
Summa	67,5 mnkr	

2.5 Kostnadseffektivitet

Skogsstyrelsen har under året gjort en skattning av vilken klimatnytta (netto) återvätning ger på de fyra bördighetsklasser vi använder oss av i återvätningsverksamheten i södra respektive norra Sverige.⁶ Baserat på fördelning av dessa bördighetsklasser skattas medelnyttan till 7–8 ton koldioxidekvivalenter per år och hektar. I de allra flesta fall skulle utsläppen fortgått under kommande 50 år om marken i stället fortsatt varit dränerad, vid behov med hjälp av dikesrensning.

Den årliga minskningen av nettoutsläppen till följd av hittills dikespluggad areal skattas till drygt 5 700 ton koldioxidekvivalenter per år, baserat på de skattade värdena för utsläppsminskning för olika bördighetsklasser. Den potentiella minskningen av hittills avtalad areal skattas till drygt 10 000 ton koldioxidekvivalenter per år.

Hittills har Skogsstyrelsens återvätningsverksamhet förbrukat cirka 185 mnkr under 2021–2025. Om den summan, plus en skattad kostnad för återstående

⁶ Skogsstyrelsen Rapport 2025/6.

pluggning och traktplanering på runt 11 mnkr, delas med de utsläpp (netto) som kommer att undvikas under avtalsperioderna på den nu avtalade arealen (ca 350–400 ton koldioxidekvivalenter per hektar * 1382 hektar) hamnar vi på en kostnad på i storleksordning 350–410 kr per ton koldioxidekvivalenter uteblivna utsläpp.

Kostnaden, räknat som kronor/ton minskade växthusgasutsläpp för hittills avtalad mark, har alltså höjts något jämfört med motsvarande skattning i fjol (345–395 kr/ton). Det beror främst på att ett antal färdigutredda avtal inväntar den höjda ersättningen efter jul, där det således funnits en utredningskostnad men inte något färdigt avtal. Den höjda ersättningen (+ cirka 50 procent) kommer också att fördyra åtgärden, men troligtvis högst med 10–15 procent per avtal, då utredning, pluggning, kommunikation och utveckling står för större delen av kostnaden. Om den höjda ersättningen leder till fler intresseanmälningar kan den också leda till högre effektivitet i verksamheten då det bland annat leder till minskat behov av uppsökande verksamhet och ger oss ökade möjligheter att prioritera att arbeta med mer kostnadseffektiva områdena före mindre.

Kostnaden är redan i dagsläget betydligt lägre än kostnaden för flera andra insatser som görs för att uppnå minskade växthusgasutsläpp i andra samhällssektorer. Genomsnittspriset för ETS-handel med utsläppsrätter varierade under 2021–2023 huvudsakligen mellan 700 och 950 kr/ton (växlingskurs 11,8 kr/euro). Fram till 2030 skattas att priserna kan komma att ungefär fördubblas.⁷ I en rapport över insatser gjorda inom Klimatklivet, Naturvårdsverkets investeringsstöd för klimatfrämjande åtgärder, redovisas att kostnaden i genomsnitt varit 1,12 kg koldioxidekvivalenter/kr, det vill säga har kostat 893 kr per ton koldioxidekvivalenter.⁸ Lagring i berggrund av koldioxid från förbränning av biomassa, så kallad bio-CCS, har via omvänd auktionering tilldelats 20 miljarder kronor från staten. Medlen ska betalas ut under 15 år framåt förutsatt att 0,8 miljoner ton koldioxid fångas in och lagras varje år.⁹ Det innebär en kostnad på ca 1700 kr/ton koldioxid.¹⁰

⁷ Starz et al 2023. EU carbon prices signal high policy credibility and farsighted actors. Nature Energy (<https://www.nature.com/articles/s41560-024-01505-x>)

⁸ <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomställningen/klimatklivet/sa-fungerar-klimatklivet/resultat--hur-har-det-gatt-for-klimatklivet/>

⁹ <https://www.stockholmsexergi.se/nyheter/stockholm-exergi-tilldelas-medel-i-auktion-om-statligt-stod-for-bio-ccs/>

¹⁰ Den summan täcker troligtvis inte heller hela kostnaden av olika skäl.

3 Behov av insatser från regeringen och andra myndigheter

- Skogsstyrelsen ser ett behov av att förändra och förenkla nuvarande regelverk om vattenverksamhet för att underlätta återvätning och kunna öka återvätningstakten. Ett förenklat förfarande leder till kostnads- och tidsbesparingar och bidrar till ökad tydlighet för såväl verksamhetsutövare som handläggare på myndigheter. I Naturvårdsverkets rapport¹¹ ”Översyn av regelverk för återvätning” föreslås ett antal åtgärder som även Skogsstyrelsen ställer sig bakom. Bland annat skulle det underlätta om man *”Möjliggör för att fler återvätningsåtgärder kan anmälas till länsstyrelsen i stället för att kräva tillståndsprövning.”* Det skulle även underlätta om *”...Även utrivning av vattenanläggningar som har tillkommit genom markavvattning och som saknar tillstånd bör kunna hanteras som anmälningsärenden.”* Skogsstyrelsen delar också uppfattningen att det behövs en genomgripande översyn av reglerna om markavvattningssamfälligheter¹².
- En utvecklad miljölagstiftning på området skulle bättre kunna anpassas till det faktum att denna form av ”vattenverksamhet” syftar till att återställa naturlig hydrologi snarare än att ändra den. Ett förenklat regelverk skulle betyda mycket för att ta bort onödiga arbetsmoment och öka kostnadseffektiviteten i återvätningsplanernas arbete.
- Hindersanalysen¹³ pekade på att kunskapen och kännedomen hos markägare om återvätning och återvätningsavtal är låg. Det behöver ske en fortsatt dialog och undersökning av markägarnas inställning, drivkrafter och hinder så att våra uppdrag och genomförandesystem utformas med rätt förutsättningar. I det arbetet kan såväl Skogsstyrelsen som andra aktörer vara initiativtagare.
- Skogsstyrelsens arbete med återvätning behöver få fortsätta växa i lugn och stadig takt, för att arbetssätt ska hinna sätta sig och för att hantera risker i takt med att de uppdagas. Utfallet under 2025 har visat att arbetssättet fungerar, ger nöjda markägare och övriga berörda myndigheter och positiva medarbetare. Det är bra om den fortsatta tillväxten också kan ske i kontrollerad takt.

¹¹ Naturvårdsverkets rapport ”Översyn av regelverk för att underlätta för återvätning”
<https://www.naturvardsverket.se/493046/contentassets/6ed663addf454232a24d706167b43e09/oversyn-regelverk-underlatta-atervatning.pdf> Hämtad 2026-01-21

¹² Bedömning 5.1 Naturvårdsverkets rapport ”Översyn av regelverk för att underlätta för återvätning”
<https://www.naturvardsverket.se/493046/contentassets/6ed663addf454232a24d706167b43e09/oversyn-regelverk-underlatta-atervatning.pdf> Hämtad 2026-01-21

¹³ Skogsstyrelsens rapport 2025/13 Analys av hinder för återvätning och förslag på åtgärder

- Skogsstyrelsen har utmaningar med att olika länsstyrelser gör olika tolkningar av exempelvis när objekt behöver anmälas eller ej. Detta medför att vi i nuläget behöver ha olika arbetssätt i olika län vilket påverkar verksamheten i hög grad och försvårar utbildningen och stödet till återvätningsplanerna. Det är önskvärt att Naturvårdsverket inom ramen för sin samordnade roll för den sammantagna våtmarkssatsningen hjälper till att i den mån det går likrikta tolkningar och arbetssätt. Skogsstyrelsen noterar att Naturvårdsverket under 2026 kommer genomföra en satsning på vägledning till länsstyrelserna med anledning av resursförstärkningen till prövning av våtmarksåtgärder som länsstyrelserna fått i budgeten. Detta ställer vi oss positiva till och kommer följa under året.
- Det är också önskvärt att samarbetet inom våtmarkssatsningen fortsätter att utvecklas och att regeringsuppdrag utformas för att gynna ökat samarbete och erfarenhetsutbyte snarare än konkurrens om att redovisa siffror eller förbruka medel. Det är viktigt att Skogsstyrelsen, länsstyrelserna, Naturvårdsverket och Jordbruksverket samarbetar och byter erfarenheter i uppbyggnaden av det nya stödet för återvätningsåtgärder på nedlagd jordbruksmark. Men det är även viktigt att man skapar förutsättningar för ett nära samarbete mellan Skogsstyrelsen och länsstyrelserna även i genomförandet, då målgrupperna är de samma och målet att återvåta så mycket som möjligt är gemensamt.
- Under 2025 publicerades en rapport¹⁴ som presenterar viktiga delar av det kunskapsunderlag som påverkat återvätningsavtalens och åtgärdernas utformning och som används för att utvärdera dess resultat med avseende på klimatnytta. Varje kapitel lyfter behov av forskning inom de olika områdena (läs mer under kap. 5.1.4 Kunskapsunderlag för återvätningsavtalens utformning och klimatnytta).
- Det skulle underlätta för Skogsstyrelsen och troligen även för fastighetsägare och Lantmäteriet om digitalt signerade återvätningsavtal (nyttjanderättsavtal enligt Jordabalken 7 kap.) godkänns för inskrivning i fastighetsregistret. Att nyttja digitaliseringen möjligheter är också ett identifierat utvecklingsområde för att lyckas med vårt uppdrag enligt vår verksamhetsstrategi. Enligt fastighetsinskrivningen hos Lantmäteriet krävs ändrad eller kompletterande lagstiftning för att de ska kunna godkänna digitalt signerade handlingar. Idag krävs fysiskt undertecknande av parterna i återvätningsavtal. Lantmäteriet måste också ha originalhandlingen för att skriva in avtalet på fastigheten innan det skickas tillbaka till Skogsstyrelsen för arkivering. Att skicka avtalen med post ökar risken att handlingarna kommer bort, att hanteringen fördröjs samt kostar också pengar.

¹⁴ Skogsstyrelsens rapport 2025/6

4 Resultat och utvecklingsarbete under 2025

4.1 Reviderad ersättningsmodell

Som följd av bland annat den hindersutredning¹⁵ som genomfördes under 2024, som tittade på vad som hindrar och driver markägare att teckna återvätningsavtal med oss, bereddes frågan om markägarersättningen under hösten 2025. Hindersutredningen pekade bland annat på att ersättningen inte upplevs som marknadsmässig för det stora flertalet som kräver starkare ekonomiska incitament och lägre sociala trösklar¹⁶ för att upplåta mark för återvätning. I oktober 2025 fattades beslut om en reviderad ersättningsmodell för återvätningsavtal. Den nya ersättningsmodellen började gälla 1 januari 2026.

Beredningen tittade på vad Skogsstyrelsen kan ge ersättning för utifrån vårt regeringsuppdrag samt de förslag som identifierats på olika sätt under arbetets gång, däribland åtgärdsförslagen i hindersanalysen. Beredningen hade till uppdrag att föreslå vilket alternativ som förordades att gå vidare och implementera även utifrån kostnadseffektivitet och genomförbarhet.

I analysen undersöktes hur markägarens ekonomi påverkas av återvätningen mer detaljerat än tidigare. Dessutom vägdes insamlade erfarenheter från hittills skrivna avtal in. Alternativa metoder att beräkna ersättning utifrån har analyserats men den förenklade skogsnormen är mest träffsäker när det gäller att beräkna ersättning utifrån ett tabellvärde som speglar klimatnyttan av åtgärden i olika delar av landet. Att göra en värdering av varje objekt tar för mycket resurser i anspråk, och bedömningen är att förenklade skogsnormen är tillräcklig.

Den reviderade ersättningen bygger fortsatt huvudsakligen på nuvärdet av intäkter och kostnader för skogsbruk kan minska efter återvätningen. Den totala ersättningen blir nu 48 procent till 54 procent av den förenklade skogsnormen, det vill säga en ökning med cirka 50 procent från dagens ersättningsnivå för genomsnittsobjektet. Detta innebär att kostnaden för markägarersättning ökar, men totalkostnaden för staten bör ändå kunna ligga under eller i linje med andra klimatåtgärder (se avsnitt om Kostnadseffektivitet ovan).

Ett ökat intresse kan på sikt få positiv effekt på kostnader för handläggningstid om möjligheten att prioritera mer kostnadseffektiva objekt ökar och mindre tid och resurser behöver läggas på marknadsföring och att aktivt leta objekt.

Från och med att beslutet fattades har alla intresserade markägare fått erbjudande om att vänta med att teckna avtal till efter årsskiftet. Det här påverkade vårt avtalsskrivande från oktober och framåt. Några markägare har ändå valt att teckna avtal utifrån de ersättningar som gällt under 2025. Vi har arbetat så långt det går

¹⁵ Skogsstyrelsens rapport 2025/13 Analys av hinder för återvätning och förslag på åtgärder

¹⁶ De sociala trösklar som nämns, i Skogsstyrelsens rapport 2025/13 Analys av hinder för återvätning och förslag på åtgärder, är bland annat att aktivt ställa upp på återvätning fortfarande uppfattas som att gå emot strömmen, att det känns fel att lägga igen diken som tidigare generationer har grävt och att det finns en rädsla att förknippas med aktivister.

med ärendena vilket gör att det sannolikt kommer att tecknas extra många avtal i början av nästa år.

4.2 Kapacitetsuppbyggnad – organisation, stöd och utredning

4.2.1 Utveckling av arbetet i team och förvaltning

Arbetet med återvätningsplanering på Skogsstyrelsen genomförs av återvätningsplanerare som tillhör Skogsstyrelsens distriktsorganisation. Under 2025 är det cirka 60 personer som arbetar som återvätningsplanerare fördelade på cirka 30 årsverken.

Alla återvätningsplanerare ingår i ett team som samordnas av en teamsamordnare. Det finns i dagsläget fem team, tre på Skogsstyrelsens region Syd och två på Skogsstyrelsens region Mitt och Nord. Vidare finns det ett team som enbart arbetar med uppsökande verksamhet samt ett par personer som blivit specialister på fördjupade sakägarutredningar.

Nationellt samordnas organisationen av en förvaltningsgrupp som ansvarar för att driva utveckling och förvaltning av processen. Förvaltningen ansvarar även för utbildning och stöd till återvätningsplanerare, att redovisa resultat till regeringen och Naturvårdsverket, att bevaka forskningsläget och att koordinera kommunikationen.

Under 2025 har en betydligt större andel av återvätningsplanerarna än tidigare känt självförtroende i sitt arbete. En större andel erfarna återvätningsplanerare har också inneburit bättre tillgång till stöd till dem som varit nya. Introduktionskurserna och -systemen har också förbättrats.

Under året har teamens roll ytterligare utvecklats¹⁷. Tre delar har varit centrala i teamutvecklingen under året:

- Stärka samarbetet i teamen
- Utveckla arbetsprocessen
- Fånga utvecklingsinitiativ

Kunskapsområdet ”återvätning” och därmed också arbetsprocessen¹⁸ är komplex och under snabb utveckling då det pågår forskning och praktisk utveckling på många håll, vår egen verksamhet inräknad. Arbetsprocessen innehåller många olika moment vilket kräver kompetens¹⁹ inom flera områden. Under året har teamen tagit steg mot att vissa medarbetare i teamet fördjupar sig inom delar i arbetsprocessen för att kunna stötta sina teamkollegor. Under kommande år kommer detta arbetssätt att utvecklas vidare och det finns behov av att fortsätta att utveckla kunskapsstöd och utbildningar av olika slag.

¹⁷ Läs mer om bakgrunden till utveckling av arbete i team i avsnitt 5.4 Utveckling av arbete i team i Skogsstyrelsens rapport 2025/1

¹⁸ Läs mer i avsnitt 1.4 Skogsstyrelsens arbetsprocess i Skogsstyrelsens rapport 2025/1

¹⁹ Läs mer i avsnitt 5.1.2 utbildningar och kompetens för ävp:er i Skogsstyrelsens rapport 2025/1

Under året har tydligare strukturer skapats för att fånga upp bra utvecklingsidéer från olika delar av processen. Även ett format för pilottester och resultatförmedling har framarbetats.

Under året har även förvaltningsgruppen förstärkts.

4.2.2 Återvätningskonferens

I inledningen av maj genomfördes den första återvätningskonferensen i Skogsstyrelsens regi. Alla som arbetar inom verksamheten var inbjudna. Även representanter från Naturvårdsverket deltog. Syftet med konferensen var att samla erfarenheter, diskutera verksamhetsutveckling samt förbättra kontakterna mellan medarbetare i olika landsändar.

Flera viktiga insikter togs med från konferensen. Ett exempel är att kunskapen om hur marken kan brukas efter återvätning behöver utvecklas, då den frågan ofta är central i dialogen med markägaren. Det här behöver Skogsstyrelsen arbeta vidare med under 2026. I fält diskuterades också vad som skiljer mellan partiell och mer ”fullständig” hydrologisk återställning och vilka faktorer som i praktiken kan förhindra att vi arbetar med det senare på många håll. Även samarbetet med länsstyrelsen var ett centralt ämne då det skiljer sig åt mellan olika län. Under hösten har ett team fått dela med sig av ett bra exempel på ett fungerande samarbete. Ytterligare en insikt var att vi behöver fortsätta att utveckla bra strukturer för erfarenhetsutbyte mellan teamen.

4.2.3 Utveckling av stödet i processen

Utredningsstödet till återvätningsplanerare har förbättrats när det gäller sakägarutredningar, stöd för utsökning i kartan, digitalt stöd vid ärendehandläggning, åtkomst av olika kartsikt, hydrologi, hantering av jordbruksmark som behöver ställas om, med mera.

Hanteringen av frågor från återvätningsplanerarna till förvaltningsgruppen har organiserats bättre så att svar nu återkopplas snabbare och säkrare.

Grundutbildningen innehåller numera digitala delar med filmade föreläsningar, vilket ökar flexibiliteten.

Skogsstyrelsen arbetar vidare med utredning av hur frågor kan hanteras som till exempel rör återvätning i reservat och påverkan på ledningar.

5 Rådgivning och kommunikation

Intresset från markägarna är avgörande för vårt uppdrag eftersom åtgärden är frivillig. Enligt Naturvårdsverkets undersökning²⁰ finns en korrelation mellan kunskapen om vad återvätning innebär och en positiv inställning, någonting Skogsstyrelsen också upplever. Intresset och kunskapsnivån hos markägare varierar, men det ökar successivt, om än i långsam takt. Vi vet sedan tidigare att det tar tid att introducera ett nytt stöd/ersättning.

Det faktum att klimatnyttan av en återvätning är svår för en markägare att ha djupare kunskap om påverkar också intressenivån. Det gör att forskningsnyheter i media om återvätning, även när de inte är helt relevanta för vår verksamhet, skapar en osäkerhet om nyttan och därmed en utbredd tveksamhet. Av den anledningen görs ansträngningar för att ge en helhetsbild av klimataspekterna, även i enklare rådgivningsmaterial av typen informationsblad, broschyrer med mera.

Hindersanalysen²¹ pekade på att Skogsstyrelsen redan idag aktivt arbetar med rådgivning och marknadsföring samt uppsökande verksamhet för att öka intresset. Men att vi behöver öka ytterligare för att bland annat få ut budskapet om att återvänt mark får och kan brukas samt det ekonomiska värdet av detta.

5.1 Rådgivnings- och kommunikationsinsatser under 2025

Markägare är en stor och heterogen grupp med olika drivkrafter och förutsättningar. Under 2025 har kommunikations- och rådgivningsarbetet haft fortsatt inriktning mot att öka markägarnas kännedom och kunskap om återvätning och återvätningsavtal. Framgent behöver kommunikationen om återvätning fortsätta utvecklas ytterligare och anpassas utifrån detta. Under 2025 har det varit extra fokus på målgruppen skogliga tjänstepersoner mot vilken bland annat en riktad satsning genomförts. Under 2026 kommer ett tvärteam att tillsättas mellan processerna återvätning, kommunikation och rådgivning som kommer arbeta koncentrerat med att identifiera viktiga målgrupper, budskap och kanaler.

Under 2025 har Skogsstyrelsen deltagit eller anordnat 37 träffar där information om återvätning varit en del av programmet. På träffarna har totalt 830 personer deltagit. Utöver ovanstående siffror har Skogsstyrelsen blivit inbjuden till andra arrangörers träffar för att prata återvätning, detta finns ingen statistik på. I de fall markägaren anmält intresse och återvätningsplanerna besöker objektet är det inte alltid det leder till avtal av olika anledningar²².

Rådgivningsträffar har både varit fysiska och digitala. Exempel på fysiska rådgivningsträffar som anordnats av Skogsstyrelsen kan nämnas lokala fältexcursioner där hyggesfritt, vatten eller vilt och återvätning kombinerats. Det är större intresse när vi kombinerar olika ämnen. Exempel på rådgivningsträffar som anordnas av andra aktörer kan nämnas ”våtmarkskvällar” arrangerade av kommuner med

²⁰ Genomförd i Naturvårdsverkets regi. Omfattar 1 000 telefonenkäter och 15 intervjuer. Täcker hela landet och är riktad till skogsägare och jordbrukare som äger 5–5 000 ha baserat på ett representativt urval ur SCB:s register varav 60 % har skog som brukas. Dnr NV-02272-24.

²¹ Skogsstyrelsens rapport 2025/13 Analys av hinder för återvätning och förslag på åtgärder

²² Det kan bland annat bero på att det är för lite torv, att markägaren inte vill gå vidare, ledningar etcetera.

inriktning mot kommuninvånare, samt skogsmässor anordnade av skogsägarföreningar eller andra nätverk med målgruppen skogsägare och branschfolk inom skogen. Flera träffar har anordnats på platser i skogen där en återvätning redan genomförts. En lärdom är att det fungerar väl att lyfta ambassadörer, exempelvis nöjda markägare, vid träffar och i kommunikation.

5.1.1 Riktad rådgivningssatsning mot skogliga tjänstepersoner

Under första halvan av 2025 genomfördes en riktad rådgivningssatsning mot skogliga tjänstepersoner inom sektorn, större skogsägare och intresseorganisationer exempelvis Södra och Mellanskog. Satsningen innehöll digitala webinarier som följdes upp med träffar i fält. Fler kunskapshöjande aktiviteter som vänder sig specifikt till skogliga rådgivare, gärna tillsammans, över företagsgränser var ett uttryckt önskemål vid de intervjuer som genomfördes med deltagare i sektorsrådet i region Syd under 2024²³. Man uttryckte också önskemål om att aktiviteterna bör genomföras i fält alternativt i kombination med webutbildningar.

Under mars-april hölls fyra digitala träffar på temat ”Återvätning med fokus på klimatnytta”. Under de digitala träffarna lyftes bland annat återvätning ur ett större perspektiv – aktuell forskning, hur marken kan användas efter en åtgärd och möjliga finansieringsformer. Cirka 100 personer var anmälda och ungefär 75 personer deltog. Ett mindre antal av de som deltog kom från målgruppen som satsningen riktade sig mot. Under de digitala träffarna marknadsfördes också efterföljande träffar i fält.

Under april till juni genomfördes tio träffar i fält, från Olofström i söder till Umeå i norr. Av de deltagare som svarat på utvärderingen av de digitala träffarna och träffar i fält har majoriteten gett ett högt betyg av helhetsintrycket (genomsnitt 4 på en 5-gradig skala). De allra flesta bedömer att de kommer använda sina nya kunskaper i praktiken.

Vi tar med oss att det finns utmaningar med att nå ut till skogliga tjänstepersoner då det var få som faktiskt anmälde sig – trots att vi försökt nå ut även genom personlig kontakt. Det kan också vara en fördel att kombinera återvätning med andra ämnen.

5.1.2 Mässdeltagande på Elmia Wood

Skogsstyrelsens återvätningsverksamhet deltog med en monter på skogsmässan Elmia Wood 5–7 juni tillsammans med EU-projektet Grip on Life. Målgruppen för mässan är skogsägare och alla som på något sätt är yrkesverksamma med koppling till skogsbruk. Under mässan visades två olika återvätningsfilmer non-stop, planscher som beskrev gången vid återvätningsavtal, torvprover och pratade om återvätning med flera hundra intresserade personer, varav en stor andel var markägare. Skogsstyrelsen medverkade också i ett intervjupass på scen. I Grip-delen av montern visades återvätning/återställning i en landskapsmodell med rinnande vatten som lockade många besökare. Ett trettiotal intresseanmälningar för återvätningsavtal kom in under mässan och ytterligare några efter mässan som kunde konstateras kom från mässdeltagare.

²³ Dnr. 2023/93, Slutsatser från samtal med sektorsråd syd gällande återvätning

5.1.3 Digitala träffar om återvätning under temaveckan Skog och Vatten

I augusti genomförde Skogsstyrelsen en temavecka om Skog och vatten. En vecka med digitala träffar som fokuserade på hur olika åtgärder i skogen påverkar våra vattenmiljöer och vad skogsägare kan göra för att minska påverkan. Målet var att öka kunskapen om vattnets viktiga roll i skogslandskapet. Som en del av temaveckan genomfördes två digitala träffar som berörde återvätning:

- *Skog och vatten - Återvätning för klimat och ett rikt växt- och djurliv.*
- *Skog och vatten – Effekter för hjortdjuren vid återvätning.*

Sammanlagt 137 personer deltog på träffarna. Ytterligare en träff planerades på temat *Skog och vatten - Återvätning i historiska landskap*, men fick ställas in på grund av sjukdom. Denna träff kommer istället att hållas under 2026.

5.1.4 Kunskapsunderlag för återvätningsavtalens utformning och klimatnytta

Prioriteringar och metodval i Skogsstyrelsens återvätningsverksamhet är baserade på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skogsstyrelsen har också ett ansvar att kommunicera till forskare och forskningsfinansiärer vilka kunskaper som saknas inom olika områden.

Under 2025 publicerades en rapport²⁴ som presenterar viktiga delar av det kunskapsunderlag som påverkat återvätningsavtalens och åtgärdernas utformning och som används för att utvärdera dess resultat med avseende på klimatnytta. Rapportens innehåll och slutsatser används som stöd i utbildningen av återvätningsplanerare och i arbetet med att informera markägare och andra intresserade om vilka fakta och slutsatser som återvätningsverksamheten grundar sig på. Det är vanligt att den här typen av frågor kommer från markägare och skogliga tjänstepersoner.

Rapporten behandlar återvätningens inverkan på växthusgasbalansen, hydrologiska aspekter, effekter på biologisk mångfald, med mera. Varje kapitel lyfter också behoven av forskning inom de olika områdena. Exempelvis lyfts behovet av mer forskning om återvätningens möjligheter att motverka olika former av torkstress i hydrologikapitlet och om hur stor torvnedbrytningshastigheten faktiskt är på olika dikade torvmarker runtom i landet i klimatkapitlet. I mångfaldskapitlet lyfts behovet av mer forskning och uppföljning som kvantifierar nyttan av de återskapade sumpskogarnas nytta för fågel- och insektsarter, fladdermöss och andra däggdjur, groddjur och våtmarksflora som har missgynnats av den utbredda dikningen.

5.1.5 Övriga externa kommunikationsaktiviteter

Exempel på andra externa kommunikationsaktiviteter som Skogsstyrelsen genomfört under året:

- På Skogsstyrelsens webbplats finns flera sidor om återvätning med olika inriktning som kompletterar varandra. Sidorna har uppdaterats löpande under året.

²⁴ Skogsstyrelsens rapport 2025/6

-
- Ett fyrsidigt informationsblad, "Så fungerar dikespluggning vid återvätning" bifogades Skogsstyrelsens tidning Skogseko 2/2025. Även i nummer 4/2025 bifogades ett fyrsidigt informationsblad, "Mer vatten i skogen för klimat och mångfald". Skogseko når Sveriges samtliga skogsägare med ett innehav om minst fem hektar.
 - Ett antal artiklar och notiser om återvätning har publicerats av Skogsstyrelsens distrikt i lokala bilagor som bifogats Skogseko samt i lokala digitala nyhetsbrev.
 - Annonser i samtliga fyra nummer av Skogseko.
 - Föredrag om återvätning har hållits vid ett stort antal olika sammankomster, arrangerade av såväl oss själva som av andra (skogskvällar, länsstyrelseseminarier, seminarier, digitala informationsträffar, skogliga sektorsråd)
 - De regionalt anpassade informationsbladen som används vid olika träffar, mässor etcetera, har uppdaterats.
 - Medverkan i Skogsstyrelsens nationella nyhetsbrev.
 - Inlägg på sociala medier.
 - Medverkan i skoglig fackpress.
 - Medverkan i nyhetsmedia, såväl tidningar som radio och TV.

Skogsstyrelsen har fortsatt koncentrera kommunikationsinsatserna främst mot målgruppen markägare och fokuserat på kanaler som är direkt riktade till dem, till exempel Skogsstyrelsens tidning Skogseko som når den stora majoriteten av Sveriges skogsägare. Kommunikationen om återvätning sker såväl på nationell som regional och lokal nivå, vilket ökar möjligheterna att nå fram till markägare med lämpliga marker.

Vår egeninitierade utredning om markägares hinder och drivkrafter bekräftade att vi är på rätt väg i kommunikationsarbetet och att förtroendet för Skogsstyrelsens återvätningsarbete är högt. Men utredningen visade även att kommunikationen om att marken kan fortsätta brukas efter återvätning behöver bli tydligare. Utredningen lyfte också att biologisk mångfald oftast är en starkare drivkraft för markägaren än klimatnyttan, något vi behöver ha med oss i det fortsatta kommunikationsarbetet.

6 Dikespluggning, hydrologisk återställning

Samarbetet med entreprenörerna är i stort mycket tillfredsställande kvalitets- och samverkansmässigt. Efter en inledande genomgång i fält genomför de flesta entreprenörerna dikespluggningen på ett bra sätt och kontaktar dikespluggningsspecialisten eller återvätningsplaneraren om det uppstår frågor under arbetets gång.

Tillgången på upphandlade entreprenörer förbättrades tydligt jämfört med föregående år, men är fortfarande bristfälligt i så mening att det är få entreprenörer i delar av landet. Det innebär att om någon drabbas av sjukdom eller får andra förhinder blir det lång väntetid efter att avrop har skett. Till nästa upphandlingsomgång sommaren 2026 är målet att försöka förbättra läget genom att ta tillvara inhämtade erfarenheter. Enbart det faktum att allt fler grävmaskinister provat på återvätning med positiva erfarenheter bör dock öka möjligheterna att lyckas få fler entreprenörer i upphandlingen. Samtidigt är det förhållandevis fortsatt få entreprenörer som arbetat med återvätning.

Under året har arbetet utvecklats med att i planeringen för ett område undersöka inte bara om återvätning är en önskvärd och genomförbar åtgärd utan också om man kan och bör återställa den naturliga hydrologin. I praktiken innebär det ofta att återställa trösklar i landskapet som bidragit eller gett upphov till torvbildningen på platsen. Av olika skäl är detta inte alltid möjligt eller lämpligt. Fastighetsgränser, infrastruktur som vägar och markägarens mål med marken är vanliga orsaker till att återställning av naturlig hydrologi inte genomförs. Det är också relativt vanligt att det inte är lämpligt med naturlig hydrologi av klimatskäl. Markavvattning har gjort att torven brutits ned och en helt återställd tröskel skulle ge upphov till stora metanavgångar. Tröskeln kan i sådana fall byggas något lägre än den naturliga höjden.

Utvecklingen har varit god när det gäller antal återvätningsplanerare som kan göra analyser med det hydrologiska analysverktyget Scalgo.

7 Samverkan med andra myndigheter och organisationer

Skogsstyrelsen har under året haft lägesavstämningar med Naturvårdsverket cirka två gånger per månad. Avstämningarna behandlar kommunikationsfrågor, relaterade utredningar, avtals- och pluggningsläget, vad som går att göra åt olika hinder för verksamheten, med mera. Skogsstyrelsen ingår också i temagruppen för gemensam miljöinformationsförsörjning våtmarker som Naturvårdsverket håller i. Under året har dialogen fortsatt kring hur vi ska kunna bygga en infrastruktur för utbyte av information om genomförda våtmarksåtgärder enligt en gemensamt framtagna dataproduktspecifikation²⁵.

Under hösten har en samverkan med Riksantikvarieämbetet inletts i syfte att säkerställa att återvättningsavtalen inte bidrar till att skada kulturlämningar som inte finns kartlagda i våra system, framför allt med avseende på grävmaskinens tillfartsväg.

Samverkan med länsstyrelser har utvecklats bra på många distrikt under året. På flera håll har gemensamma kommunikationsinsatser genomförts.

Skogsstyrelsen medverkade på Våtmarksfondens konferens som hålls vartannat år. Där presenterades läget för återvätning och våtmarksskapande åtgärder i landet som gjorts på senare år via olika stödformer, och fördes bra diskussioner kring hinder och möjligheter för fortsatt utveckling.

Under året deltog Skogsstyrelsen aktivt i EU-projektet Land4Climate som är ett samarbete mellan Skogsstyrelsen, ett antal kommuner i Danmark, Skåne och Halland och några andra organisationer i Sverige och Danmark. Skogsstyrelsen bidrog till organisationen av en fältexkursion i Varberg, under vilken det utbyttes viktiga erfarenheter och kunskaper om våtmarksrestaurering och återvätning över lands- och organisationsgränserna. Skogsstyrelsen har också upphandlat och skrivit grovmanus till en kortfilm som fokuserar på en markägares upplevelse av att skriva återvättningsavtal och få pluggat på sin mark. Filmen är i skrivande stund nästan färdigställd och tänkt att kunna användas i olika sammanhang för att sprida kunskap om återvätning som åtgärd.

²⁵ Läs mer om detta i Skogsstyrelsens rapport 2025/1 Att genomföra åtgärder för att återvåta utdikade våtmarker, resultat 2024

8 Återvätningsverksamheten 2026 och framåt

Skogsstyrelsens mål är att successivt utöka återvätningsverksamheten framgent för att nå de övergripande mål som nuvarande och föregående regering uttryckt.

Om Skogsstyrelsen på sikt (till 2045 eller 2050) ska kunna nå den målvolym på återvätningsområden som uttrycktes som önskvärd i den klimatpolitiska vägvalsutredningen (100 000 hektar) behöver en större andel av tillfrågade markägare vilja teckna återvätningsavtal på sina fastigheter än hittills. Under 2026 blir det därför intressant att se i vilken grad de ökade ersättningsnivåerna påverkar skogsägarnas intresse för att teckna återvätningsavtal. Samtidigt är det en förutsättning att vi utvecklar och ökar volymen på rådgivning och information ytterligare, eftersom det fortsatt är låg kunskap och kännedom om vad återvätningsavtal innebär i praktiken. Här kommer ett tvärteam att tillsättas mellan processerna återvätningsområde, kommunikation och rådgivning som kommer arbeta koncentrerat med att identifiera viktiga målgrupper, budskap och kanaler under 2026. Parallellt med detta behöver den interna handläggningskapaciteten byggas ut för att hantera en ökad mängd intresseanmälningar, när det sker.

Det behövs även en fortsatt dialog med markägarna för att identifiera vad som är avgörande för deras beslut att teckna avtal och återväta – så att vi och vår uppdragsgivare kan se till att det finns rätt förutsättningar. Ambassadörer, i form av markägare som valt att återväta på sin fastighet, är viktiga i det fortsatta arbetet.

Skogsstyrelsen erfar i den pågående uppsökande verksamheten att fler stora markägare kan ha en viktig roll i att bidra till de önskade resultaten framgent. Vi ser gärna en utvecklad dialog och ökat samarbete med dessa.

Skogsstyrelsen kommer att fortsätta att följa forskningsläget, utöka uppföljningen av återvätningsområden och förbättra utbildningen av återvätningsplanerarna och de tekniska stödsystemen. Slutligen avser Skogsstyrelsen också att fortsätta att utveckla det teambaserade arbetssättet och samverka med andra myndigheter och aktörer.